

TACTIEK DER INFANTERIE

DE UITKIJKDIENST

DOOR

M. R. H. CALMEIJER.

Eerste luitenant der infanterie.

Hoewel onze voorschriften op verschillende plaatsen gewag maken van den *uitkijkdienst*¹⁾, bevatten zij nog slechts weinig gegevens omtrent de taak en de regeling hiervan. Te verwonderen valt dit niet, want, toen na den oorlog tactiek en organisatie van ons leger in overeenstemming moesten worden gebracht met de leering, welke uit den wereldoorlog, rekening houdende met onze terreinen en omstandigheden, viel af te leiden, trokken andere, treffender ervaringen allereerst de belangstelling tot zich en bleef de uitkijkdienst bescheiden op den achtergrond. Toch is hij ontstaan als een reactie op een der treffendste verschijnselen van het moderne gevecht, n.l.: *de leegte van het slagveld*. De macht van het vuur heeft de lange gesloten linies van het voetvolk, de chargeerende ruitermassa's, de uit ongedekte stellingen vurende batterijen, van het slagveld verdreven en gedwongen tot verspreiding aanpassing aan het terrein, maskeering en gebruikmaking van elke dekking. Hoog te paard gezeten, behoeften compagnies- en hogere commandanten er eertijds niet aan te twifelen waar de tegenstander zich bevond. Liggende achter een dekking of opgesteld in een commandopost is een der brandendste vragen echter: „*Waar is de vijand, waarop ik mijn wapenwerking moet richten?*” Het is in hooge mate bevorderlijk voor de gevechtsleiding indien de plaats van den commandant zoodanig is gekozen, dat hij in staat is zelf den kijker aan het oog te brengen en deze vraag te beantwoorden. In de vlakke, bedekte terreinen van onze buitenprovinciën zal zulks echter voor regiments- en bataljonscommandanten in vele gevallen niet of slechts gedeeltelijk zijn te verwezenlijken. Ook in de gevallen, waar de commandant wel in staat is persoonlijk het gevechtsterrein te overzien, maken de veelal lange duur van een gevecht en de eischen, welke de leiding der troepen en de berichtenwisseling stellen, het hem echter niet steeds mogelijk zich onafgebroken aan het uitkijken te wijden. Hij dient zich hierin dus te doen bijstaan en vervangen, waartoe in de commandogroepen van alle eenheden een uitkijkdienst behoort te worden georganiseerd, terwijl commandanten, die niet over een commandogroep beschikken, in voorkomende gevallen één of meer hunner manschappen met het uitkijken moeten belasten. Onafhankelijk hiervan dient ieder strijder,

¹⁾ Zie „Gev. Handl.” punten 16 en 70; „Aanw. inf.” III Het Regiment, punt 55, waar hetzelfde begrip — in afwijking van de Gev. Handl. — wordt aangeduid als „waarnemingsdienst”.

per bataljonsstaf: 1 sergeant en 4 soldaten;
 per compagniesstaf: 1 sergeant en 2 soldaten;
 per tirailleursectie: 1 soldaat.

In onze organisatie is voor den uitkijkdienst geen speciaal personeel uitgetrokken en de bekende „bloedarmoede” der infanterie staat voorzeker niet toe hiervoor, boven de huidige sterkte der staven en commandogroepen, personeel in te deelen. Aangezien het bij de meeste andere legers in dit opzicht niet beter is gesteld, behoeft zulks ons echter niet te verontrusten en moet met het aanwezige personeel zoo goed mogelijk in den uitkijkdienst worden voorzien.

Hierbij dient voorop te worden gesteld, dat de uitkijkdienst ten doel heeft den betrokken commandant in te lichten, omtrent hetgeen zich op het gevechtsveld afspeelt en dus *één der organen is van den inlichtingsdienst*. De algemeene richtlijnen voor den uitkijkdienst behooren dus n.o.m. te worden gegeven door den *officier* die, in den regiments- en bataljonsstaf, *belast is met den inlichtingsdienst*, waartoe bij het regiment één der beide luitenants-toegevoegd kan worden aangewezen, terwijl deze taak bij het bataljon aan den bataljonsadjutant ten deel zal moeten vallen. Onder de bevelen van vorenbedoelden officier kan bij het regiment en het bataljon één der toegevoegde sergeanten worden aangewezen als *uitkijk-onderofficier*, terwijl bij de compagnieën de eenige sergeant-toegevoegd mede als zoodanig zal moeten optreden, zulks volgens aanwijzingen van den commandant. Bij de kleinere eenheden zal de commandant het uitkijken persoonlijk moeten regelen.

Het uitkijken geschiedt door het uitzetten van één of meer uitkijkposten op daartoe geschikte punten (torens, molens, boomen, daken van huizen, hoog gelegen terreindeelen, enz.) zoo dicht mogelijk nabij den commandopost. Een *uitkijkpost* kan bestaan uit een onderofficier (bij het regiment en het bataljon, indien slechts één uitkijkpost is uitgezet, de sergeant belast met den uitkijkdienst) of korporaal als commandant, z.m. voorzien van een kijker en twee uitkijkers, die elkander op gezette tijden — b.v. om het half uur — aflossen. Als uitkijker kunnen worden aangewezen manschappen uit de commandogroep, dan wel manschappen uit onderdeelen van de betrokken eenheid, (w.o. bij het regiment de regimentsspatrouille), welke zich in reserve bevinden. Indien de afstand, waarop een uitkijkpost zich van den commandopost bevindt, daartoe aanleiding geeft, verdient het aanbeveling aan eerstgenoemde één of meer ordonnansen toe te voegen of beide posten door de verbindingsafdeeling van de betrokken eenheid telefonisch, optisch, dan wel — indien deze daarvoor beschikbaar zijn — met behulp van berichthonden te doen verbinden. In critieke omstandigheden dient een uitkijkpost tijdelijk te worden bezet door den officier belast met den inlichtingsdienst, dan wel door den commandant der betrokken eenheid.

De commandant van een uitkijkpost behoort van den officier of onderofficier, die den uitkijkdienst regelt, een *bevel* te ontvangen, welk bevel kan inhouden:

- wat van den vijand bekend is;
- waar zich in het voorterrein troepen bevinden;
- welke sector door den post moet worden waargenomen en op welke terreingedeelten of punten daarin de aandacht bijzonder moet worden gevestigd;
- welke waarnemingen van bijzonder belang zijn (b.v. afgesproken vuurwerkseinen).
- de wijze waarop waarnemingen moeten worden overgebracht (door één

der beide uitkijkers, door ordonnansen of door den toegevoegden post van de verbindingsafdeeling);

— de wijze van opstelling.

Bij duisternis kunnen uitkijkers diensten blijven bewijzen, indien mogelijkheid bestaat tot het doen van waarnemingen met het oog (heldere maanachten; waarneming van vuurwerkseinen of andere vuurverschijnselen). Bestaat daarentegen slechts de mogelijkheid tot waarnemingen met het oor (geschut- of mitrailleurvuur; gedruisch van zich verplaatsende vechtwagens of voertuigen) dan dienen de uitkijkposten te worden omgezet in *luisterposten*, dan wel beide functies kunnen worden gecombineerd. Hiertoe zal somtijds een andere opstelling geboden zijn, dan die, welke overdag was ingenomen.

Bij verplaatsingen verdient het aanbeveling het aantal uitkijkposten te verdubbelen en zoodanig afwisselend te verplaatsen dat de waarneming van het gevechtsweld niet wordt onderbroken en de commandant, bij aankomst op een nieuwen commandopost, door de vooruitgezonden uitkijkers kan worden ingelicht.

Het wil ons voorkomen, dat op vorenstaande wijze, met de middelen, welke ons ten dienste staan, een regeling kan worden verkregen, welke ons toestaat ook „La bataille des yeux” met vertrouwen tegemoet te zien.

BETALING ABONNEMENT 4e KWARTAAL 1932.

Tot 1 OCTOBER bestaat gelegenheid het ABONNEMENT voor het 4e KWARTAAL 1932 à f 2.50 (binnenland) te voldoen per postwissel of door overschrijving op postrekening 44715 met duidelijke vermelding waarvoor het bedrag bedoeld is.

Na dien datum zal over het abonnement, verhoogd met 15 ct. incassokosten, per kwitantie worden beschikt.

ADMINISTRATIE DE MILITAIRE SPECTATOR.